

TUNNIKAVA #456

Tunni teema:	Kellele kuuluvad minu andmed?		
Külastisõpetaja:	Geili Keppi, Andmekaitse Inspektsiooni jurist		
Õpilased:	10.–12. klass		
Tunni õpieesmärk:	Õpilane teab, mis on isikuandmed, miks andmeid kaitstakse ja millised on inimeste õigused seoses enda ja teiste isikuandmetega.		
Seos RÕK-iga:	Digipädevus		
45-minutilise tunni ülesehitus:			
5 min		20 + 5 min	15 min
ettevalmistus ja häälestus		ülekanne + küsimused külastisõpetajale	õpilaste iseseisev töö klassis
Tunni teema taust:	Ehk oled kuulnud sõnu “isikuandmed”, “andmekaitse” ja “Andmekaitse Inspektsioon” ning tabanud end mõttelt, mida need täpselt tähendavad? Andmekaitse Inspektsiooni jurist Geili Keppi räägib selles e-tunnis, mis on andmekaitse ja miks see on tähtis. Lisaks selgitab ta praktiliste näidete varal, mis on üldse isikuandmed. Muuhulgas selgitab Geili, millised võimalused on meil enda andmete kaitsmisel ja kuidas peaksime käituma teiste isikute andmetega.		
Häälestus:	Millised allpool loetletutest on sinu arvates isikuandmed? Tõmba neile joon alla. Arutlege klassis vastuste üle. Kas teadsid kõiki või oli ka midagi üllatuslikku? <u>HINNETELEHT</u> / <u>AUTO NUMBRIMÄRK</u> / <u>SÕBRA PILT SOTSIAALMEEDIAS</u> / <u>EES- JA PEREKONNANIMI</u> / <u>MESSANGERI HÄÄLSÕNUM</u> / <u>ENDA LEMMIKLOOMA PILT</u> / <u>ADDRESS MARY.MURAKAS364@EMAIL.COM</u> / <u>INFO@ETTEVÕTE.EE</u> / <u>SÕRMEJÄLG</u> Vastus: Isikuandmeteks on: hinneteleht, sõbra pilt, ees- ja perekonnanimi, häälsõnum, aadress mary.murakas364@email.com ja sõrmajalg. Isikuandmeteks ei ole: auto numbrimärk, lemmiklooma pilt, info@ettevõte.ee. Seletus: Isikuandmeteks on kõik, mille kaudu on inimene otseselt või kaudselt tuvastatav. Teisisõnu: isikuandmed on kõik andmed, mis aitavad Sind tuvastada ehk aru saada, et tegemist on Sinuga. Kuivõrd Eestis ei ole võimalik avalikke registreid kasutades kokku viia auto numbrimärki auto omaniku nimega, siis ei ole tegemist isikuandmetega. Ka koera pilt ei ole isikuandmetena käsitletav, sest sellisel juhul ei ole pildil füüsilise isiku andmeid. info@ettevõte.ee puhul ei ole võimalik kedagi konkreetselt tuvastada, seega ei kuulu ka see isikuandmete hulka		
Õpilaste iseseisev töö:	Rühmatöö: 1) Moodustage 3-4-liikmelised rühmad. 2) Lugege läbi järgnev lugu ja andke oma hinnang, mis on selles loos vale ja kuidas peaks sellises olukorras käituma. Nt kes vastutab ja kelle poole on isikutel õigus pöörduda. <i>Näen, et sõber jagab oma Instagrami kontol naljakat pilti endast koos klassikaaslasega, kes on ka minu tuttav. Kui sõbra käest uurin, kas meie tuttav ka sellise pildi postitamisega nõus oli, siis vastab ta, et ei tea. Samas on pilt nii naljakas, et ma ei suuda vastu panna ja kuna ma neid</i>		

	<i>mõlemaid ka tean, siis teen pildist kuvatõmmise ja postitan selle koos sõbraga peetud Messengeri vestluste piltidega enda Facebooki seinale. Nüüd nõuab sõbra klassikaaslane kuvatõmmiste eemaldamist ja et ma postituse kustutaksin. Mina ei leia, et peaksin postituse kustutama, sest jagasin edasi midagi, mida sõber nagunii juba jaganud oli.</i> Võimalik vastus: Kõigepealt on tähtis meelde tuletada, et ka pildil oleva inimese kujutis on isikuandmed. Pildi avalikustamiseks peab olema õiguslik alus, milleks saab olla isiku nõusolek. Seega peaks sõbral olema klassikaaslase nõusolek selleks, et avaldada klassikaaslasega koos tehtud pilti enda Instagrami kontol. Minul peaks Facebookis pildi avaldamiseks olema aga juba mõlema isiku nõusolek. Kui vestlus sisaldab isikuandmeid ja on kokku viidav konkreetse inimesega, siis peaks ka selliste kuvatõmmiste avalikustamiseks olema sõbra nõusolek. Klassikaaslase nõusolekut piltide avaldamiseks ei ole minul ega ka sõbral. Seega on klassikaaslasel õigus nõuda piltide eemaldamist meie mõlema käest. Põhimõtte on, et iga isik, kes kellegi teise andmeid töötleb, vastutab selle tegevuse eest. Sellisel juhul ei ole õige ka tugineda asjaolule, et keegi teine juba avalikustas mingi pildi.
Võimalikud lisamaterjalid:	Cybergram - turvalise netikäitumise teejuht - https://humanrights.ee/